

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΠΙΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ἄλλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐπειὶ δραχμῆς 100. Ἐξέ-
κνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διαντμ. 50.
Αμερικῆς δολάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ἑλλων ἐν γέ-
νει τῶν ἑλλων Κρατῶν ἀελλίνια 10.
Ἐξέμνησι καὶ Τρίμηνησι ἀνελλίως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ, 1979

ΙΑΡΚΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΤΥΤΗΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν ἰνν Δεκεμβρίου, ἀλλ' εἰ συνδρο-
μαὶ ἀρχίσουν τὴν ἰνν εἰσυδύμωσι μὲν δὲ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδος Ἐρμιπίδου θριθ. 42. παρὰ τὸ Μαρτυρικόν

Περίοδος Β'.—Τόμος 45ος

Ἀθήναι, 27 Ἀγούστου 1938

Ἔτος 80όν.—Ἀριθ. 39

ΤΟΜ ΣΩΓΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Φυσικά, βότερα ποὺ τὸ συλλογιζό-
ταν καλὰ εὑρισκε τοὺς φόβους του
αὐτοὺς ἀνόητους, μὰ ὁπωσδήποτε οἱ
συζητήσεις οἱ σχετικῆς μ' ἐκεῖνο τὸ
θέμα τὸν τάραζαν σὲ φοβερὸ σημεῖο.

Ἐνα βραδῶκι, ὁ Τόμ, πῆρε τὸν
Χώκ καὶ κάθησε μαζί του σὲ μιὰ ἀ-
πόμην γωνιά γιὰ νὰ κά-
νουν συμβούλιο. Ἦταν κι'
αὐτὸ ἓνα ξελάφρωμα τὸ νὰ
μπορεῖ νὰ ἐλευθερωθῇ γιὰ
μιὰ στιγμή ἀπὸ τὴ σφραγι-
δα ποὺ τοῦ βάλανε στὰ χεί-
λη καὶ νὰ μοιρασθῇ τίς στε-
νοχώριες του μ' ἓναν ἄλλον.
Ἐπειτα ἤθελε νὰ μάθῃ ἂν
ὁ Χώκ εἶχε κρατήσῃ κι'
αὐτὸς τὸ μυστικόν.

— Δὲ μοῦ λές Χώκ, δὲν
εἶπες τίποτε, σὲ ψυχῇ;

— Τί πράμα νὰ πῶ;

— Ἐρεῖς, καί μένει.

— Καὶ βέβαια ποὺ δὲν
εἶπα.

— Ὅτε λέξῃ;

— Στὴν τιμὴ μου καὶ
στὴν ψυχῇ μου, οὔτε λέξῃ.
Γιὰτὶ μὲ ρωτᾷς;

— Νὰ... γιὰτὶ φοβό-
μουν...

— Μὰ, καί μένει Τόμ,
ἂν ἔξαστόμίζαμε, καὶ
μιὰ λέξῃ γὰκόμη δὲν
θάχαμε οὔτε δυὸ μέ-
ρες ζωὴ μπροστά μας,
αὐτὸ τὸ ξέρεις καλὸ-
τερα ἀπὸ μένα.

Ὁ Τόμ ἐνοῦσε ε-
να μεγάλο βῆμα νὰ
φεύγῃ ἀπὸ πάνω του.

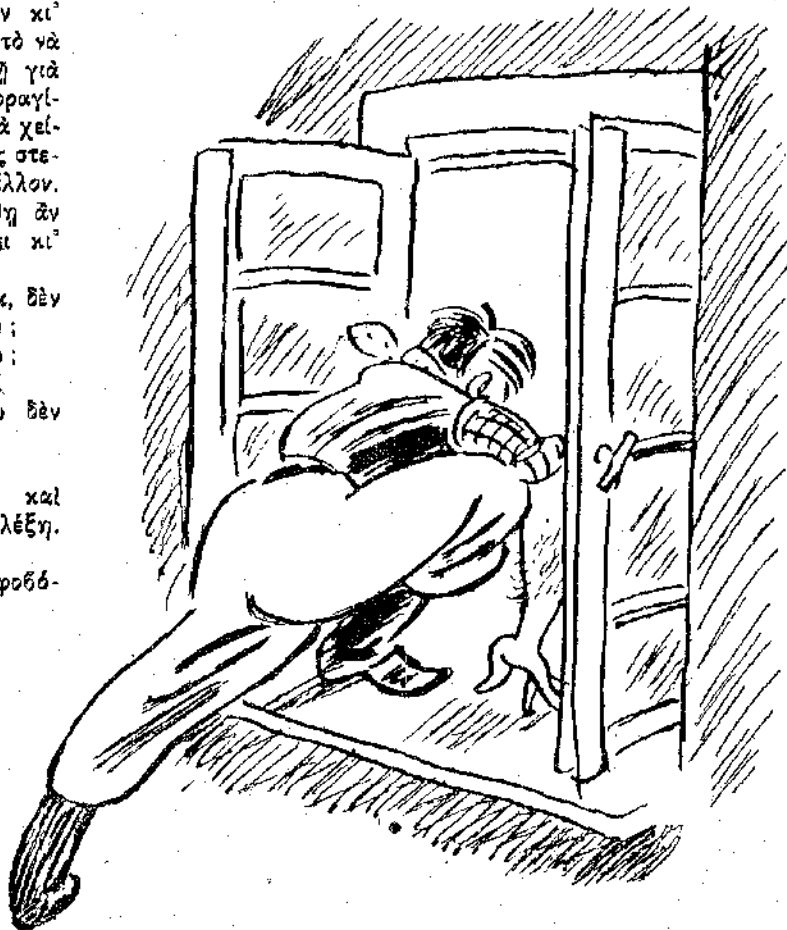
Σὲ λίγο ρώτησε:

— Χώκ, ἐσένα δὲ
θα μπορούσε κανεὶς

νὰ σοῦ πάρῃ λέξῃ ἀπὸ τὸ στόμα
σου, εἰ;

— Νὰ μοῦ πάρῃ λέξῃ; Αὐτὸ θὰ
γινόταν μόνον ἂν εἶχα βρεθῇ νὰ μὲ
πνίξῃ ἐκεῖνος ὁ διαβολοῖνδιάνος, εἰ-
δεμὴ πῶς μπορούσε νὰ μὲ κάνη νὰ
μιλήσω;

— Ὠραῖα, τώρα εἶναι ἄλλα ἐν τάξει.

«Μ' ἓνα πῆδημα ὁ Ἰνδιάνος Τζὸς βεβῆθηκε ἔξω
ἀπ' τὸ παράθυρο...»

Ὅσο δὲν μιλοῦμε δὲν ἔχουμε νὰ φο-
βηθοῦμε τίποτε. Μὰ γιὰ καλὸ καὶ γιὰ
κακὸ ἔλα νὰ δοκιαστοῦμε ἄλλη μιὰ
φορὰ.

Καὶ ἔδωσαν, ἄλλη μιὰ φορὰ ἓναν
φοβερὸ καὶ τρομερὸ ὄρο.

— Δὲ μοῦ λές, καί μένει Χώκ, τί
λέγε ἓνα γύρω, γιὰτὶ ἐγὼ ἔχω ἀκού-
σει πολὺ ἀνακατεμμένα πράματα.

— Ναι, ἄλλο γιὰ τὸν Μούφ Πόττερ
μιλοῦνε. Ὅλο γι' αὐτόν. Ὅποτε
τοὺς ἀκούω νιώθω κρᾶα νερὰ στὴν

πλάτη μου καὶ μουρ-
χεται νὰ βάλω μπα-
μπάκι στ' αὐτιά μου
μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ
μὴν ἀκούω αὐτά.

— Τὸ ἴδιο παθαίνω
κι' ἐγὼ. Φοβάμαι πῶς
δὲν θὰ τὴν γλυτώσῃ.
Δὲν τὸν λυπάσαι; καί
μιὰ φορὰ;

— Πάντα τὸν λυπά-
μαι. Δὲν ἔχει κάνει ὁ
κακομοίρης κακὸ σὲ
ἄνθρωπο. Ἐ, ἂν βγά-
ζει καμμιά φορὰ κα-
νένα φάρμακον καὶ τὸ
πουλάει καὶ μεθάει, ἔ,
αὐτὸ ἄλλο τὸ κάνουν.

— Ἥσχεδὸν ἄλλοι νὰ
ποῦμε. Ἐμένα μιὰ
φορὰ μοῦ ἔδωσε μισὸ
ψάρι, ἐνῶ, οὔτε τὸ ὀ-
λόκληρο (θὰ ἔφτανε
γιὰ τὸν ἑαυτὸ του καὶ
πολλὲς ἄλλες φορὲς
μὲ βοήθησε.

— Καὶ ἐμένα μοῦ
μπάλωσε τὸν ἀετό μου
καὶ μοῦ ἔδωσε τ' ἀγκί-
στρια μου μὲ τρίχα.
Πολὺ θὰ ἤθελα, ἂν
μπορούσαμε νὰ τοῦ
κάνουμε τίποτε, Χώκ,
νὰ τὸν βοηθήσουμε,
νὰ βγῇ ἀπὸ τὴ φυ-
λακῇ.

— Και τι θα το κάναμε ; Θα τον τσάκωναν και θα τον έχωναν πάλι μέσα.

— Κάνουν όμως σαν να ήτανε ο άξαποδός ο ίδιος, ενώ ο κακομοίρης δεν έκανε τίποτε απ' ό,τι του κατηγορούσαν.

— Και μιλάνε γι' αυτόν σαν να ήταν ο πιο αλμοδόρος κακοεργός μέσα σ' όλοκληρη τη χώρα, και πως έπρεπε από χρόνια να τον είχαν κρεμάσει.

— Ναι, αυτά λένε, εγώ μάλιστα άκουσα έναν να λέη, πως αν δε βρισκόταν μες στη φυλακή θα τον είχαν λυντσάσει.

— Και νασαι βέβαιος, ότι θα τ'όκαναν.

— Η συνομιλία αυτή πολύ λίγη παρηγορία έδωσε και στους δυο.

Όταν άρχισε να νυχτώνη, πήγαν και στάθηκαν έξω από τη φυλακή με την κρυφή έλπίδα, πως ίσως μπορούσε να συμβη τίποτε που να τους βγάλη από τη στενοχώρια τους. Μά τίποτε δεν συνέβη. (Ότε άγγελος, ούτε καλή μάγισσα ήρθε να έλευθερώση το δυστυχισμένο υπόδικο.

Τα παιδιά πήγαν κοντά στο καγκελόφρακτο παράθυρο για να προσφέρουν στον Πόττερ καπνό και σπίντα, όπως έκαναν συχνά.

Ο τρόπος που τους έδειχνε την εγνωμοσύνη του, γι' αυτά τα μικρά τους δώρα, τους ράγιζε την καρδιά. Σήμερα όμως, ήταν χειρότερα από κάθε άλλη φορά. Τους φάνηκε πως ήταν οι πιο ποταποί και άναρθροι προδότες, όταν ο Πόττερ τους είπε :

— Τι καλοί που είσαστε μαζί μου, παιδιά, καλύτεροι απ' όλους τους άλλους. Ποτέ μου δε θα σάς το ξεχάσω αυτό, όχι ποτέ. Πολλές φορές λέω μέσα μου, πως όλων των παιδιών τους έχω μακαλώσει τους άε τους τους και τους έχω δείξει που είναι οι καλύτερες μεριές για να πηγαίνουν να φαρεύουν, μα όλα ξεχάσαν το γέρο Μούφ τώρα στη δυστυχία του — όλα, μόνον ο Τόμ και ο Χάκ δε τον ξεχάσαν, και γι' αυτό ούτε ο γέρο Μούφ θα τους ξεχάση.

Βλέπετε, παιδιά μου, για να κάτσω να μεθύσω, τί φοβερό πράγμα έκανα, άλλοιώς δε θα μπορούσα ποτέ μου να το κάνω και τώρα θα με κρεμάσουν και καλά να πάθω, έτσι μου πρέπει και θάναι και για μένα τον ίδιο το καλύτερο, έτσι μου φαίνεται.

— Άς είναι, άς μὴν κουβεντιάσουμε πιά γι' αυτό το πράγμα. Δε θέλω να σάς κάνω την καρδιά σας βαρειά με τις άνοησίες μου, γιατί έσείς φανήκατε τόσο καλοί μαζί μου. Ένα μόνο σάς λέω : Μὴ μεθύσετε ποτέ σας,

δταν μεγαλώσετε και τότε δεν έχετε ποτέ φόβο να μπήτε εδώ μέσα. Για έλατε κοντήτερα, να ιδώ, είναι αλήθεια, μια παρηγορία για μένα να βλέπω κι' ένα καλό πρόσωπο, όταν βρίσκουμαι εδώ που βρίσκουμαι. Θα ήθελα να σάς δώσω το χέρι μου θα έπρεπε όμως να περάσετε τα δικά σας χεράκια από μέσα από τα κάγκελλα, γιατί τα δικά μου είναι πολύ μεγάλα και δε μπορούν. Μικρά είναι τα χεράκια σας, μικρά κι' αδύνατα και όμως βοήθησαν τόσο πολύ τον δυστυχισμένο τον Πόττερ και θα του έκαναν άκόμη περισσότερα αν μπορούσαν.

Ο Τόμ γύρισε σπίτι του σ' έλεεινή κατάσταση κι' όλη τη νύχτα είχε έφιάλτες. Την άλλη μέρα και την παράλλη έκανε άδιάκοπα βόλτες γύρω από το δικαστήριο σαν να τον τρυβούσε μια άκατανίκητη έλξη και με μεγάλο κόπο κατώρθωσε να συγκρατήση τον έκυτό του. Κι' ο Χάκ τα ίδια μαρτύρια τρυβούσε. Απόφηναν ο ένας τον άλλον όσο περισσότερο μπορούσαν. Ο Τόμ τέντωνε τ' αυτιά του, κάθε φορά που έβλεπε μια κρέα να βγαίνη από το δικαστήριο, μα τα νέα που άκουγε, ήταν όλοένα και πιο δυσάρεστα. Κάθε μέρα συγκεντρώνονταν και νέα στοιχεία όλο και πιο επίβουρνα για τον Μούφ Πόττερ. Στο τέλος της δεύτερης ήμέρας της δίχης, ειπαν ότι ο Ινδιάνος Τζέδε είχε επαναλάβει την πρώτη του κατάθεση δίχως ν' αλλάξη λέξη και επέμενε σταθερά σ' αυτήν έτσι που δεν έμενε πια σχεδόν καμμία άμφιβολία για την άπόφαση που έμελε να εκδοθή.

Ο Τόμ το βράδυ εκείνο γύρισε σπίτι του πολύ άργά. Πήδησε από το παράθυρο στην κάμαρά του και έτρεμε όλοκληρος από την ταραχή του. Όρες όλοκληρες στριφογύριζε στο κρεβάτι του δίχως να μπορεί να τον πάρη ο ύπνος.

Το άλλο πρωί, όλο το χωριό είχε μαζεωθεί στο δικαστήριο, γιατί σήμερα ήταν η μεγάλη μέρα που θα έδγαίνε η άπόφαση. Άντρες και γυναίκες, σφιγμένοι ο ένας επάνω στον άλλο σαν σαρδέλλες γέμιζαν την αίθουσα. Ύστερα από άρκετη ώρα μπήκαν οι ένοχοι μέσα και κάθησαν στις θέσεις τους. Σέ λίγο έφεραν τον Πόττερ που ήταν κίτρινος σαν νεκρός και βρισκόταν δεμένος με άλυσίδες. Κάθησε άπελπισμένος και με σκυμμένο κεφάλι, ενώ όλοι του έριχναν σκληρές ματιές δίχως κανένα όικτο. Όχι λιγώτερο ενδιαφέρον από τον Πόττερ συγκέντρωνε ο Ινδιάνος Τζέδε, που καθόταν στο εδάλιο

των μαρτύρων και κοίταζε όλους με έταμα ύφος. Σε λίγα λεπτά ήρθε και ο δικαστής και έκηρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Πρώτος παρουσιάστηκε ένας μάρτυς που κατέθεσε πως είδε τον Μούφ Πόττερ, τα ξημερώματα της επομένης του φόνου, να πλένεται σ' ένα ρυάκι και να τ'ο βάζει στα πόδια μόλις κατάλαβε πως τον έδλεπαν.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΠΩΣ ΦΟΒΑΜΑΙ ΤΟΝ ΑΡΑΠΗ

Πώς φοβάμαι τον άραπη... Ρουανίζει τα παιδιά, που δε νοιώθουνε άγάπη και δεν έχουνε καρδιά...

Πώς φοβάμαι τον άραπη... Έχει ρουχα παρδαλά, κι' ένα βρώμικο τσιουράκι στο ποδάρι του γελά!

Πώς φοβάμαι τον άραπη... Θεέ!... Τι χ'ρια μελαψά!... Μουάξει αλήθεια στο χασάπη, για αίμα πάντα που διψά!

Πώς φοβάμαι τον άραπη... Στομα πι-χει φοβερό!... Θα με χάψη... και σαν χάπη στο λαιμό του θα γλυστρώ!

Πώς φοβάμαι τον άραπη... Παίζει το κυνηγητό!... Μά κι' εγώ μες στο ντουλάπι σαν παντίμι θα κρυφτώ!

Πώς φοβάμαι τον άραπη... Όχου δέ μου, τί κακό!... Πώς να τόνε κάνω ζήπι; Που να βρω, το γιατρικό;

Πώς φοβάμαι τον άραπη... Μά για στάσου και θαρρώ, θα νικήσω το άιτράπη, Μ' ένα τρώπο μουσικό...

Γιατί αν τρέμω τον άραπη... Όδρω την παρηγοριά της Μαρμίας μου την άγάπη της Μαρμίας την άγκαλιά!

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ-ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΠΛΑΝΕΣ ΜΕΓΑΛΩΝ

Ο ΚΑΦΕΣ ΚΙ' Ο ΡΑΚΙΝΑΣ

Την εποχή που ο Ρακίνας έγραφε τις τραγωδίες του, ο καφές ήταν «καινούργιο φρούτο» στη Γαλλία. Η κυρία Σελινιέ δεν έχωνε ούτε τον ποιητή της «Άνδρομάχης» ούτε το έξωτικό ποτό. Και σε μια από τις περίφημες έπιστολές της γράφει :

«Ο Ρακίνας θα περάση όπως κι' ο καφές». Διπλή πλάγη. Ούτε ο Ρακίνας πέρασε, ούτε ο καφές. Κι' ίσως δεν θα περάσουν ποτέ.

**

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΣΤΑΦΙΔΑ

Άγαπητοί μου,

ΑΥΤΟΝ τον καιρό η σταφίδα είναι στάλωνα. Τη λέμε μαύρη, αλλά δεν είναι. Έχει ένα χρώμα δικό της που θα μπορούσαμε να το πούμε σταφιδί, όπως λέμε καρφι και φισικί. Ένα χρώμα σκούρο βέβαια, μα που κλίνει πότε στο βαθυκόκκινο, πότε στο βαθύγαλαζο και πότε στο βαθύ μενεζελί, κατά την ώρα και κατά το φως. Ένα χρώμα τελοσπάντων άπροσδιόριστο, όπως πολλών άλλων πραγμάτων. Προσδιορίστε π. χ. με μια λέξη το χρώμα της ρέγκας. Ένας ποιητής ειπε γι' αυτήν πως έχει όλες τις άταύγειες του δυτικού ούρανού στις χώρες του βορρά, την ώρα που βασιλεύει ο ήλιος. Τι θάβρισκε άραγε να πη για το χρώμα της σταφίδας — άλλοιότικο είναι το όριμο τσιουράκι κρέμεται ανόμεια στα χρυσοπράσινα κληματόφυλλα, άλλοιότικο όταν απλώνεται στάλωνα και το ψήνει ο άγροσιτάτικος ήλιος, άλλοιότικο όταν ξεραθή, και γίνη ρόγα-ρόγα, και πατικωθή στην κασέλα ή στο βαρέλι.

Και δεν είναι μόνο το χρώμα της ιδιαίτερο, παρ' κι' η μυρωδιά της. Θυμούμαι πως μου άρρεσε, πως με μεθύσε, όταν ήμουν μικρός στην πατρίδα μου τη σταφιδόπορα, και πήγαινα στην έξοχή, στα χτήματα, τον καιρό που η σταφίδα ήταν άπλωμένη στάλωνα. Και θυμούμαι άκόμη πως την έφρόντιζαν, πως την έπρόσεχαν, πως την έπεριποιούνταν οι κτηματίες. Την είχαν πραγματικώς «μὴ στάξη και μὴ βρέξη». Κοντά στάλωνα περίμεναν στίβες οι ψάθες, να τη σκεπάσουν μόλις συννέφιαζε ο ούρανος κι' ήταν φόβος να ρίξη καμμία ψιχάλα. Τι άγώνια. Θε μου, να μὴ βρέξη όσο η σταφίδα ψηνόταν στάλωνα, και τί χαρά όταν έδινε ο Θεός και τη σήκωναν άβροχη, ξερή, στερεή, γυαλιστερή, ωραία. Γιατί τότε είχε τη μεγάλη αξία. Οι κτηματίες την άλλαζαν μ' εγγλέζικες λίρες, ήταν χρυσάφι, πλοστός, θησαυρός. Κανένα άλλο από τα προϊόντα της γης δεν αξίζε όσο η μαύρη σταφίδα. Τα χωράφια τ'όκαναν άμπέλια, ξερίζωναν άλόπητα έλιές για να φυτέψουν «κούρβουλα», κι' η σταφίδα έκαινο τον καιρό βασίλευε παντού, ήταν στις δόξες της.

Έδώ θα σάς διηγηθώ μια παλιά ζακωνική ιστορία. Ήταν ένας μικρός κτηματίας, ο Πανάγαρης, που έκανε μόνο σταφίδα. Μέσα στο μεγάλο κάμ-

πο, το χτήμα του ήταν το μικρότερο τις χρονιές όμως που η σταφίδα του σηκωνόταν άβροχη, το έδινε άρκετά. Φαντασθήτε λοιπόν την τράμρα που είχε μὴ βρέξη, όσο η μέρες την είχε στάλωνα... Έκείνο το πρωί, έπισκοπώντας τον ούρανό, είδε μακριά εν' άσπρο συννεφάκι. Δεν άνησούχανε και πολύ. Άλλά σιγά-σιγά το συννεφάκι πλησίαζε, μεγάλωνε και μαύριζε. Ός τέ μεσημέρι, ήταν ακριβώς πάνω από το χτήματάκι του Πανάγαρη. Το σκέπαζε ίσα-ίσα. Σταματισμένο εκεί, άρχισε κίβλα ναστράφτη, να βροντά και σε λίγο... να βρέξη. «Ω, δυστυχία! Του κάκου ο Πανάγαρης σκεπάθηκε τη σταφίδα του με κάτι παλιοψάθες που είχε. Η βροχή πέφτει τόσο ραγδαία, που το θύνη κάνει μούσκεμα. Το θύνη παίρνει κίβλα από τάλωνα στους τράφους. Κι' αυτό, ενώ όλα τάλλα χτήματα γύρω έχουν ήλιο και χαρά Θεού! Τι άδικία ήταν αυτή; Τρέλλα τον πάνινο το φτωχό Πανάγαρη. Και στην τρέλλα του, άρπάζει το τουφέκι του, σημαδεύει ψηλά, στο ζενίθ, και ρίχνει. Έθελε να σκοτώση... το Δία που έβρεξε.

Έκείνο λοιπόν τον καιρό η σταφίδα ήταν στις δόξες της. Έ, τώρα δεν είναι πιά... Η Άγγλία, ή Εύρώπη, έπαψε σιγά-σιγά να «τραβά» τόσο σταφίδα από την Έλλά-

δα. Τώρα παίρνει κι' από την Άμερική. Και γενικά, οι άνθρωποι στους πολιτισμένους τόπους δεν τρώνε πιά, δεν ξεθεύουν τόσο μαύρη σταφίδα όση άλλοτε. Ρίχτηκαν σ' άλλα έξωτικά φρούτα, π. χ. στα πορτοκάλια. Έτσι οι τιμές έπεσαν, πολλή ελληνική σταφίδα έμεινε άπούλητη να σαπίξη και να σκουλικιάξη στις άποθήκες, ήρθε κρίσις κι' έγινε ο Σταφιδικός Όργανισμός. Για κάθε ένα σταφίδα που αγοράζει ο έμπορος πληρώνει δύομισι δραχμές φόρο στο Σταφιδικό Όργανισμό, για να μπορεί ναγοράξη τα περισσεύματα και να ανακουφίζονται κάπως οι άτυχοι παραγωγοί.

Άλλά ούτε μ' αυτό το μέτρο, ούτε με όλα άλλα έλαβε το κράτος, ή μαύρη σταφίδα ξαναγύρισε στις παλιές της δόξες. Μοιραία, ή παραγωγή λιγώστεψε και λιγώστευε όλοένα. Με την ίδια σκληρότητα που οι κτηματίες έκοβαν άλλοτε τις έλιές, τώρα ξεριζώνον την σταφίδα και στη θέση της φυτεύουν πάλι έλιές ή σπέρνουν στάρι, ρύζι και μπαμπάκι. Αλλά είναι πάντα πιο σίγουρα, πιο κερδοφόρα. Αίώνιος βλέπετε, ο νόμος «της ζήτησεως και της προσφοράς». Αύτος κανονίζει τις τιμές, αυτός ρυθμίζει την παραγωγή και το εμπόριο. Και αυτός μεταβάλλει τον έλαιώνα σ' άμπέλι και το άμπέλι σε χωράφι...

Σας άσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

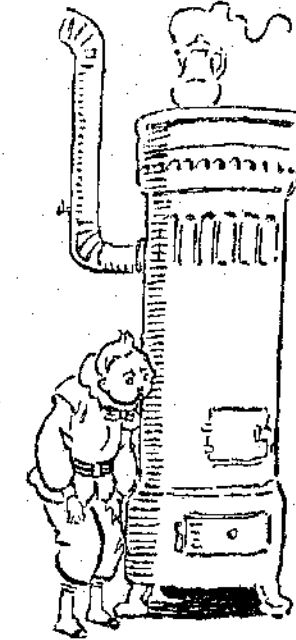
Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΘΕΛΕΙ — Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΔΕΝ ΘΕΛΕΙ

Κ'

Τίποτα δεν του είχε κάνει το κόου. Άπεναντίας τον χειροτέρεψε... Άλλά για σάσου! Μήπως θα του έκανε καλό το ζεστό... Ναι, ναι, το ζεστό ώφελεί σε κάθε πόνο. Κι' έπρεπε να το δοκιμάση κι' αυτό. Νά, στο διάδρομο η σόμπα ήταν άναμμένη. Μεγάλη, «διαρκούς καύσεως» όπως λένε, ζεσταίνε μέρα και νύχτα όλο το σπίτι...

Ναι, θα πάω στη σόμπα... Ξανασηκώνεται, ξανατύνεται και βγαίνει σιγά-σιγά στο διάδρομο... Η σόμπα δεν καίει και τόσο πολύ. Κάθεται κοντά της και άκουμπάει, κολλάει σχεδόν το μάγουλό του επάνω της. «Α, τί ωραία ζέστη! πως τη θέλει! πως τη δέχεται! Και σε λίγο ο πόνος πάλι του περνά... Όραία!

Μά μπορεί να καθήση όλη τη νύχτα στο διάδρομο, κολλημένος στη σόμπα; Πρέπει και να κοιμηθώ... Μ' αν, όταν του λείψη ή ζέστη τον ξαναχιάση ο πόνος; Όσο ζεστό κι' αν είναι το κρεβάτι του δεν είναι βέβαια σαν τη σόμπα... Σκέπτεται λοιπόν τί να κάμη για να διατηρήση εκείνη τη ζέστη που αισθάνεται στο μάγουλό του.

Και το βρίσκει : Θα ξαναπέση στο κρεβάτι του, και θα σκεπασθώ καλά, θα κουκουλωθώ μ' ό,τι έχει και δεν έχει. (Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΟΤΑΝ ΑΝΑΣΤΗΘΗΚΕ ΤΟ ΜΑΜΜΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΜΑΧ ΒΕΓΟΥΕΝ - ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Υστερα από μερικές βδομάδες ή Ακαδημία της Ιατρικής άνηγγειλε στο πρόγραμμά της την ανακοίνωση του Μουζέν, με τίτλο: «Περί της δυνατότητας της κατά βούλησιν διακοπής των ζωικών λειτουργιών τη βοήθεια του ψύχους». Αυτός ο άδρι-στος τίτλος δεν έδινε την παραμικρή ιδέα του τι έμελλε ν' αντικρύσουν μπρός στα μάτια τους οι ακαδημαϊκοί και ο κόσμος όλος και ο Νταρλιέ έτριβε τα χέρια του καθώς συλλογιζόταν την κατάπληξη που θα προκαλούσε ή θαυμαστή ανακάλυψη του Μουζέν και τα μυστρα που θα έκαναν όσοι ζήλευαν και όσοι φθονούσαν το νεο-ρό έπιστήμονα για την εργατικότητά του και για τή συμπάθεια που του έδειχναν οι καθηγητές του.

Τα μηχανήματα που χρειάζονταν να μεταφέρη ο Μουζέν στην Ακαδημία, για να επιδείξη εκεί τα πειράματά του, δεν ήταν ούτε μεγάλα ούτε δύσκολα στη μεταφορά: Μια σύριγγα με πέντε ενέσεις, ή μηχανή με τις βιγενείες ακτίνες, και το μικρό κουτί με τους μυστηριώδεις δείκτες, που μπορούσε κανείς να τὸ ένωση με οποιαδήποτε ηλεκτρική πρίζα.

Την ώρισμένη μέρα, χάρις σε μερικές πληροφορίες, που είχαν δοθεί με μεγάλη τέχνη στις έφημερίδες, τὸ μεγάλο άμφιθέατρο της Ακαδημίας ήταν τόσο γεμάτο ώστε με δυσκολία χωράσε όλο τὸ πλήθος τῶν έπιστημόνων, τῶν δημοσιογράφων και τῶν περιέργων, που είχε μαζευτεί για ν' άκούσῃ τὴν ανακοίνωση. Κι' ή περιέργεια του κοινού γινόταν ακόμη μεγαλύτερη όσο έβλεπε τὸ Μουζέν με σταυρωμένα χέρια ανάμεσα στὰ κιβώτια και στὰ μηχανήματά του.

Μόλις άρχισε ή συνεδρίαση ο Νταρλιέ παρουσίασε τὸ μαθητή του και ύστερα τὸ έδωσε τὸ λόγο. Ο Μουζέν σηκώθηκε κι' ύστερα από μια μικρή εισήγηση άρχισε νά αναπτύσσει καθαρά και φωτεινά τὸ θέμα του, αναφέροντας και όλες τις έρευνες του από τὴν άρχή, τις προσπάθειές του, τις άποτυχίες του και τέλος τὴς έπιτυχίες του.

Κανείς δὲ μιλούσε μέσα στην αίθουσα. Όλοι τὸν άκουγαν με έκπληξη και άνυπομονησία για νά έξουν που θά φθάσει. Όταν ο Μουζέν έπρότεινε νά εκτελέσει μερικά από τὰ

πειράματά του μπροστά στὸ κοινόν, όλοι έσκυψαν τὰ κεφάλια τους νά ιδουν καλύτερα. Οι ειδικοί άρχισαν νά συζητούν μεταξύ τους. Πολλοί έδειχναν φανερά τὴ δυσπιστία τους και όταν άρχισε ο Μουζέν τις προετοιμασίες του μαζεύτηκε γύρω του, ένας κύκλος από έπιστήμονες, που έξέλεγχαν με τὴ μεγαλύτερη λεπτολογία, όλα όσα έκανε και παρακολου-

πού τὸ μηδέν. Καθένα από τὰ ζώα αυτά έχει υποβληθεί πολλές φορές, ως τώρα, στὰ πειράματα που θά έπαναλάσω μπροστά σας. Άς άρχίσουμε από τὸ σκύλο.

Ο κύκλος έγινε στενότερος γύρω από τὸ τραπέζι. Ο ένας πατοῖσε έπάνω στὸν άλλο. Παρ' όλα τὸ σκεπτικισμό και τὴ δυσπιστία που πολλοί έδειχναν με χτυπητὸ τρόπο, κανείς δὲν έμενε που νά μὴ νοιώθῃ τὴν άγωνία νά τὸ σφίγγει τὸ λαϊμὸ μπροστά στὸ θάυμα που έμελλε ίσως νά δῆ νά γίνεται μπροστά του.

— Άγαθητοί συνάδελφοι, εἶπε ο Νταρλιέ, σας παρακαλώ πρώτα απ' όλα νά πιστοποιήσετε τὸν θάνατο αὐτοῦ τὸ ζώου.

Έβαλαν ένα θερμομέτρο επάνω στὸ σκύλι που έδειξε—28°. Ένας γιατρός δοκίμασε νά τὸ τρυπήσῃ με μια βελόνα, μὰ ή βελόνα έσπασε σάν χωρὶς ναλί επάνω στὸ παγωμένο σῶμα χωρίς νά εισχωρήσῃ διόλου μέσα.

Δὲν υπήρχε άμφιβολία ο σκύλος ήταν νεκρός.

Τότε ο Μουζέν, με τὴ βοήθεια τῆς Ναδίας άρχισε τὸ πείραμά του εξηγώντας όλη τὴ διαδικασία με κάθε τῆς λεπτομέρεια.

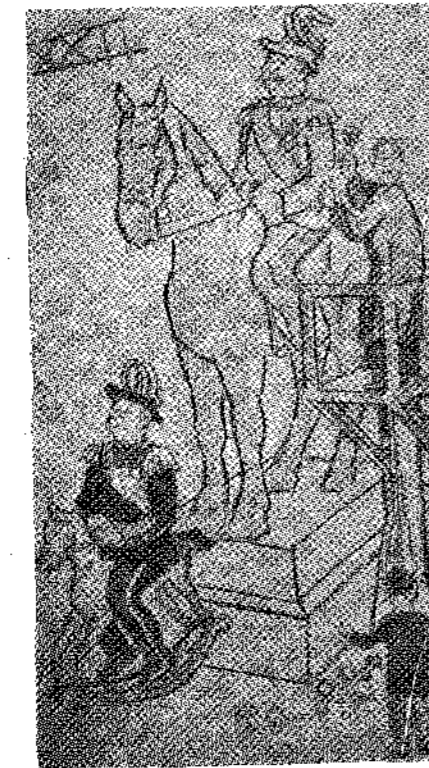
Έδωσαν πρώτα στὸ πτώμα τὸ σκύλου τὸ φυσιολογικὴ του θερμοκρασία, βάζοντας σ' ενεργεία διαφόρων ειδῶν ηλεκτρικά ρεύματα. Υστερα, όταν τὸ σῶμα απέκτησε κάποια εὐκαμψία, ο Μουζέν πήρε τὴ σύριγγα, και έχυσε τὸν τριανταφυλλί όρρο μέσα στην καρωτίδα τὸ σκύλου.

Η Ναδία που παρακολουθοῦσε τὴ διαδικασία με τὸ χέρι στὸ διακόπτη τὸ εβένινου κουτιού, έστριψε τὸ κουμπί. Ένα ψιθύρισμα άκούστηκε σ' όλη τὴν αίθουσα μόλις ο προβλεπὸς άρχισε νά ρίχνῃ τὸ μαβὶ φῶς του πάνω από τὸ σῶμα τὸ σκύλου.

Ένας ακαδημαϊκὸς δοκίμασε ν' άπλώσῃ τὸ χέρι του πρὸς τὸ φῶς, μὰ ο Μουζέν τὸν σταμάτησε: — Προσοχή! εἰφώναξε. Οι βιγενεὶς ακτίνες είναι πολύ δυνατές και δὲν γνωρίζω ακόμη όλες τις συνέπειές τους.

Η παρατήρηση όμως αὐτὴ χάθηκε μες στη γενικὴ ἀγλοβοή. Ο σκύλος είχε άνοιξει τὰ μάτια του... τὸ στήθος του φούσκωσε... τεντάνθηκε και μ' ένα πήδημα στάθηκε στὰ πόδια του. Τόσος ήταν ο θαυμασμός και ή κατάπληξη όλων γύρω που δὲν άκούστηκε καμμιά φωνή, μόνον ένας βαθὺς άναστεναγμός. Μόνον ο Μουζέν είχε μείνει άσυγκίνητος και συνέχισε:

ΤΟ ΑΛΟΓΑΚΙ

Ο γλόπτης κάνει έναν έπιπλο άνδριάντα κι' έχει για μόντελο ένα ψεύτικο αλογάκι με τὸν καθάλλασή του, άνδρειακόλο εκίσως. Κι' ο μικρός του γιος: — Μπαμπά, βάλε με μέσα πάνω στ' αλογάκι, νά ιδῆς πῶς θά τὸ κουνάει! Αὐτὸς τῶς ἔχει άπάνητο.

θούσαν με μάτι καχύποπτο κάθε κίνησή του.

Μέσα στὴ μέση είχε στηθεὶ ένα τραπέζι. Η Ναδία βοηθούσε τὸ Μουζέν. Είχε συνδέσει τὰ σύρματα τὸ κουτιού με τὸ ηλεκτρικὸ ρεύμα. Ο Μουζέν, βοηθούμενος από τὸν Νταρλιέ που τὸ πρόσωπό του ακτινοβολούσε από χαρά, άνοιξε τὸ ένα κιβώτιο.

— Μέσα σ' αὐτὸ τὸ κιβώτιο, εἶπε, που με μια εἰδικὴ μέθοδο διατηρῶ πολὺ χαμηλὴ θερμοκρασία, βλέπετε πτώματα τριῶν ζῶων, που τὰ πάγωσα εκθέτοντάς τα σὲ ψύχος 40°

— Θα ζυγνήσουμε τώρα τὴ γάτα και τὴ μαϊμού.

Ο κόσμος είχε τώρα άνεβεί στις καρέκλες και στους πάγκους για νά μὴ χάσῃ τίποτε από τὸ θάυμα αὐτό, που θά γινόταν πάλι μπροστά στὰ μάτια του. Πρώτα άναστήθηκε ή γάτα και άρχισε εὐθὺς νά γλύφῃ τὴ γούνα της που ήταν βρεγμένη και άνακατωμένη. Η μαϊμού άρχισε περισσότερο νά συνέβη από τὸ λήθαργό της, μὰ μόλις ζύγνησε και άνοιξε τὰ μάτια της, έρριξε μια τρομαγμένη ματιά γύρω της. Όλοι αὐτοί οι άνθρωποι που γέμιζαν τὴ σάλλα τὴν έτρόμαξαν και πρὶν προφτάσῃ ο Μουζέν νά τὴν πιάσῃ έβαλε μια φωνή, επήδησε στους ώμους τὸ πρώτου σεβάσιμου καθηγητῆ, που βρέθηκε μπροστά του και από ώμο σὲ ώμο, από κεφάλι σὲ κεφάλι πηδώντας και σκαρφαλώνοντας έφθασε στην άκρη τῆς σάλλας. Από κεῖ, συνεχίζοντας τὴ φυγὴ της, άρπάχτηκε από μια κολώνα, από κανίτες που υποβάστασταζαν τὸν εξώστη, σκαρφάλωσε επάνω στὸ κιονόκρανο. Εκεί έμεινε γαντζωμένη και άρχισε νά κάνῃ φοβεροὺς μορφασμούς, νά φωνάζῃ και νά γαυγίζει, σάν νά ήθελε νά βρῆσῃ βλον τὸν κόσμο, που τὴν καίταζε από κάτω.

Εἶναι αδύνατο νά περιγραφῇ, τί έγινε εκείνη τὴν ώρα. Ένα κύμα ανθρώπων ώρμησε επάνω στὸν Μουζέν, κινδυνεύοντας νά τὸν πνίξῃ. Ο κόσμος χαλοῦσε από τὰ χειροκροτήματα και τις έπευφημίες. Οι έπιστήμονες, οι τόσο μετρημένοι πάντα και συντηρητικοί βρισκόνταν σὲ πρραλήρημα ένθουσιασμοῦ. Οι δημοσιογράφοι, μάταια πάλευαν ν' άνοίξουν δρόμο πρὸς τὸν Μουζέν, που τὸν έπνιγε τὸ πλήθος. Ο Νταρλιέ προσπαθούσε νά προστατεύσῃ τὴ Ναδία από τὸ συνωστισμό.

Τέλος ο πρόεδρος, μ' όλα που κι' αὐτὸς ένιωθε μεγάλη συγκίνηση και ταραχή, κατάφερε νά βάλῃ κάποια τάξη. Κι' όταν έγινε σχετικὴ ήσυχία ανέδηκε στὴν έδρα και μίλησε για τὴ συγκίνηση, που αισθάνονταν όλος ο έπιστημονικὸς κόσμος, για τὴν άγνωμοσύνη, που χρωστοῦσε ή άνθρωπότης στὸ Μουζέν που με τὴν ανακάλυψή του αὐτὴν είχε νικήσει τὸ θάνατο. Ο Μουζέν σήκωσε τὸ χέρι ζητώντας τὸ λόγο. Οι λόγοι του άκούστηκαν μέσα σὲ θρησκευτικὴ σιωπή.

— Κύριοι, εἶπε, δὲν αξίζω ἐγὼ μόνάχος μου τὰ χειροκροτήματά σας και τις έπευφημίες σας. Εγὼ δὲν εἶμαι παρὰ ο μαθητῆς τὸς καθηγητῆ

Νταρλιέ. Έχω δὲ και μια μοναδικὴ συνεργάτρια τὴ δεσποινίδα Ναδία Πετρένκο. Σ' αὐτὸς τὸς δυὸ χρωστῶ σχεδόν άποκλειστικά τὴν έπιτυχία τῶν πειραμάτων μου.

(Ακολουθεῖ) ΚΙΜΩΝ ΑΛΚΙΔΗΣ

ΔΙΠΤΥΧΑ

7

Κάστρα βενέτικα τρανά,
Που σας σεβάστηκε ως τὰ τώρα
Γοργά κι' ο χρόνος που περνά
Κι' όχτρῶν κι' όμῶν χειμῶνων μπόρα,

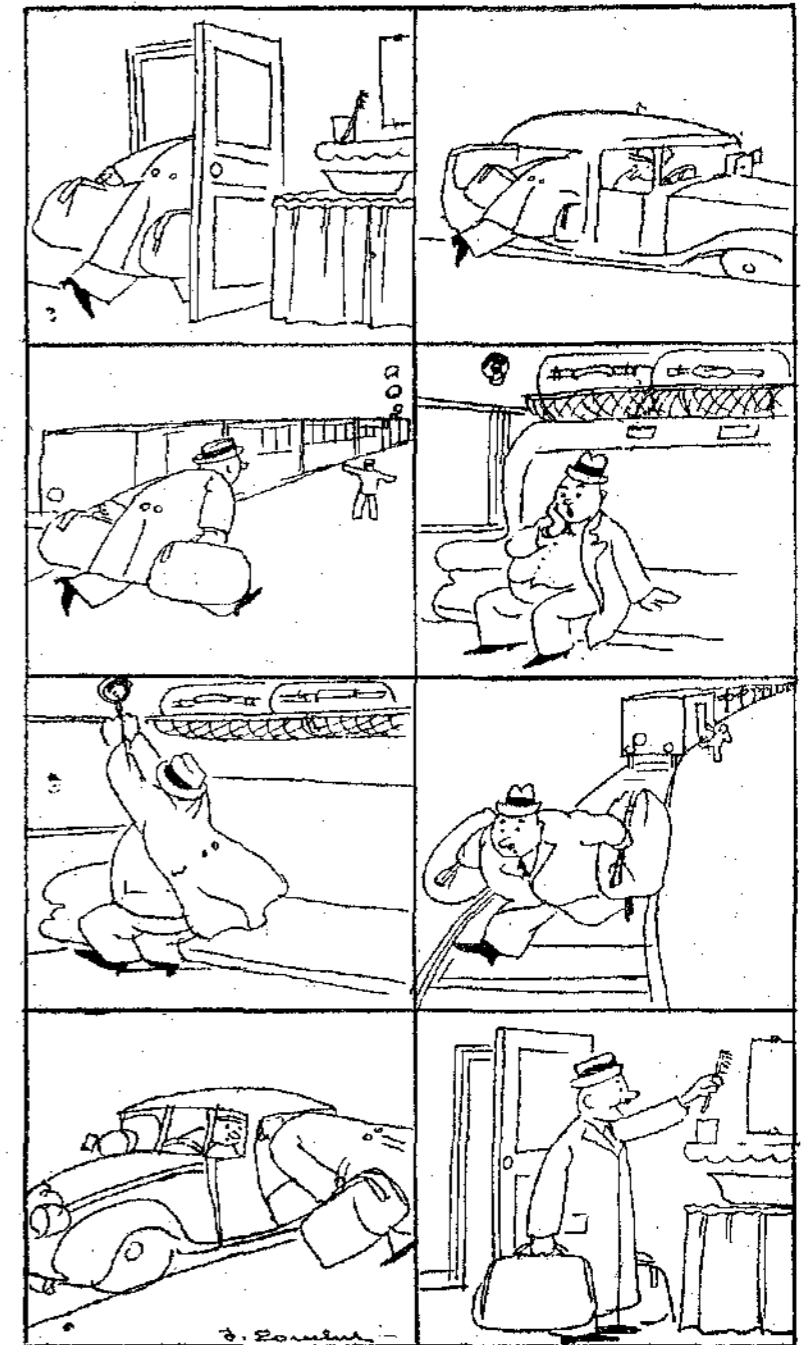
Ο ναῦς μου πιά δὲν τὸ χωρεῖ
Κι' άσχημοῦ όνείρου θάνατ' πλάνη,
Νά κοιτέστε άμορφοι σαρφοί
Κάτω από γκρεμιστὴ σκαπάνη!

Βουβὸ, ψηλὰ δίχως μιλιὰ,
Στὸν τοίχο ακόμα ξεχασμένο,
Λες συλλογιέσαι τὰ καλιὰ,
Φαχὸ ρολόι μου, κουρασμένο.

Κι' όμως μαζί κάποια φορὰ,
Όταν εδίακόπα χτυκούσες,
Θλιβόμαστε στὴ συμφορὰ
Και στὴ χαρὰ μας έγελοῦσες!

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Α. ΤΡΟΒΑΣ

ΕΙΧΕ ΞΕΧΑΣΕΙ ΤΗ ΒΟΥΡΤΣΑ ΤΩΝ ΔΟΝΤΙΩΝ!

ΜΙΑ ΑΣΤΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 8 ΕΙΚΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ

